

Amerika De Nieuwe Wereld

Van 20 juli t/m 28 augustus heeft in 2016 de dertiende editie van het Hortusfestival plaats gevonden.

Zes verschillende concertprogramma's in vijf horti in Nederland, Haren (Groningen), Amsterdam, Leiden en Utrecht, en voor het eerst ook drie concerten in de Trompenburg Tuinen in Rotterdam.

Artistieke inhoud van het programma

De concerten

Artistiek leider Maarten van Veen heeft dit jaar een programma samengesteld met het thema: Amerika, de Nieuwe Wereld. Muziek van bekende namen als Gershwin en Ives, maar ook van ten onrechte vergeten Amerikaanse componisten.

Gastmusici waren dit jaar pianist Bobby Mitchell, die het festival opende, het jonge Berlage Saxofoonkwartet, dat eerder ook al in het HortusFestival optrad en zangeres Nicole Jordan.

Het HortusEnsemble verzorgde in wisselende samenstelling twee programma's. Een programma met fluitist Raymond Honing met componisten Griffes, Beach & Dvorak en als afsluiting van het festival *The Boston Six*.

Het in 2004 opgerichte HortusEnsemble legt zich toe op de uitvoering van kamermuziek uit de periode 1850-1950. Daarbij wordt gespeeld op authentieke instrumenten (zoals de Erard vleugel), waarvan het specifieke coloriet uitgangspunt is voor de interpretatie van muziek uit deze periode.

De toonaangevende musici die deel uit maken van het HortusEnsemble, spelen op authentieke wijze ook nog eens ingewikkeld weinig gespeeld repertoire.

Het inmiddels vaste onderdeel van het festival, het theatrale concert, was dit jaar geïnspireerd op het succesvolle boek van Annejet van der Zijl *De Amerikaanse Prinses*, waarbij Chazia Mourali de rol van de prinses vertolkte met Maarten van Veen op piano.

Alle concerten zijn opgenomen door de Concertzender.

Bijgesloten programmaboekje geeft een uitgebreide toelichting op alle programma's en de uitvoerende musici.

De locaties

De concerten vonden plaats op de vier inmiddels vaste locaties van het festival, de botanische tuinen van Haren, Amsterdam, Leiden en Utrecht en de nieuwe locatie de Trompenburg Tuinen in Rotterdam. In Amsterdam werd een oude plek bezocht, Huize Frankendael, met een extra concert.

De totaal 28 concerten tijdens de zomer vonden per locatie op een vaste dag plaats:

Leiden, Hortus Botanicus – concerten op 20 en 27 juli en 3, 10, 17 en 24 augustus (woensdagen)
Amsterdam, Hortus Botanicus – concerten op 21 en 28 juli en 4, 11, 18 en 25 augustus (donderdag)
Utrecht, De Oude Hortus – concerten op 23 en 28 juli en 6, 13, 20 en 27 augustus (zaterdag)
Haren, Hortus – concerten op 24 en 31 juli en 7, 14, 21 en 28 augustus (zondagmiddag)
Rotterdam, Trompenburg Tuinen – concerten op 22 juli en 19 en 26 augustus (vrijdagen)
Amsterdam, Huize Frankendael – concert op 29 juli (vrijdag).

Leiden – In Leiden is het Hortusfestival inmiddels een vaste zomeractiviteit, met steeds volle zalen. Voorafgaande aan ieder concert kunnen bezoekers op eigen gelegenheid eten in het restaurant van de Hortus.

Amsterdam - In Amsterdam vinden de concerten in de Palmenkas van de Hortus Botanicus plaats. De palmenkas geeft een fantastisch decor en is heel geschikt voor muziek. Echter het gesproken woord komt er niet goed tot zijn recht. Daar moet nog meer dan voorheen rekening mee worden gehouden bij inleidingen en het theatrale onderdeel. Het restaurant van de Hortus heeft een speciaal concertmenu aangeboden voorafgaande aan de concerten, waarbij op zomers avonden heerlijk buiten gegeten kan worden.

Utrecht – In Utrecht bestaat het festival al vanaf het begin, steeds op de zaterdagavond. De concerten waren altijd zeer goed bezocht, dit jaar konden er minder mensen in de zaal en was het bezoekersaantal wat lager dan andere jaren. Dat er geen maaltijd in de Hortus zelf meer aangeboden wordt heeft hier wellicht ook mee te maken. In de Oude Hortus Utrecht heeft in april 2016 een extra concert plaatsgevonden rond de herdenking van het bezoek dat Mozart aan de stad bracht.

Haren – Hortus Botanicus Haren is inmiddels ook een vaste deelnemer aan het Festival. De concerten vinden plaats op de zondagmiddag. Het aantal bezoekers was na een aantal jaren groeiende bezoekersaantallen, dit jaar weer iets lager, ondanks de prima aankondigingen op de vernieuwde website van de Hortus.

Rotterdam – Trompenburg Tuinen heeft voor het eerst met drie concerten meegedaan. Met gemiddeld 35 bezoekers per concert is dit begin vergelijkbaar met andere locaties in het begin. Helaas was dit aantal te laag om het dineraanbod rendabel te maken. Dat was derhalve alleen bij het eerste concert, en niet meer bij de twee laatste.

Bezoekersaantallen 2016

Na de succesvolle jaren 2013, 2014 en 2015 zijn dit jaar de bezoekersaantallen over de hele linie lager dan voorheen. Er lijkt niet echt één duidelijke reden hiervoor. Aan het programma en de marketing heeft het niet gelegen, misschien wel aan iets minder free publicity en minder nieuwsbrieven. Als nieuwe locatie heeft Rotterdam het redelijk goed gedaan.

Leiden	575 bezoekers (vorig jaar 602)
Amsterdam	518 bezoekers (vorig jaar 523) incl. concert in Huize Frankendael
Utrecht	394 bezoekers (vorig jaar 470)
Haren	258 bezoekers (vorig jaar 337)
Rotterdam	117 bezoekers met 3 concerten

Publiciteit en marketing

Philip Leussink heeft dit jaar zowel de vormgeving van flyer en programmaboekje gedaan als ook alle toelichtende teksten geschreven. Het beeld blijft gebaseerd op de bestaande kenmerkende typografie, maar onderging tevens weer een nieuwe uitstraling.

Er zijn 15.000 programmaflyers gedrukt, die verspreid zijn in Amsterdam, Leiden, Utrecht en Haren/ Groningen door Volle Zalen en Zzapservices. Hoewel steeds meer publiciteit via de (online) media verloopt, wordt een flyer in de hand toch zeer op prijs gesteld. De bedoeling is om volgend jaar ook weer posters te laten drukken.

De Nieuwsmakelaar, Johan Kloosterboer heeft de landelijke en lokale *free publicity* uitgevoerd. Naast de (voor)aankondiging van het hele festival, heeft hij wekelijks per locatie en per concert persberichten verstuurd. Dit heeft geleid tot aankondigingen door het hele land. Dit alles samen heeft geleid tot een goede media - aandacht, ook in de grote landelijke dagbladen en week- en maandbladen, zowel vooraankondigingen als recensies. Maarten van Veen heeft meerdere (radio) interviews gegeven en ook andere musici en Chazia Mourali hebben de media te woord gestaan. Voor het eerst heeft ook de televisie in het programma Podium met een filmpje aandacht besteed aan het festival. Dit jaar waren er zeer veel kortingsacties, een mooie aanbieding in Spoor voor alle concerten, een aantal lokale acties in de Echo in Amsterdam, in het Harener Weekblad en radioacties door RTVNH en de Avro Tros.

Artikelen, interviews en recensies

Naast de vele wekelijkse aankondigingen in landelijke en lokale media zijn er de volgende artikelen en recensies in verschillende landelijke en regionale dagbladen verschenen:

Theo de With, *Amerikaanse muziek in de Hortus*, Leidsch dagblad, 16 juli

Nell Westerlaken, *Klassiek, made in the USA*, Volkskrant 18 juli

Erik Voermans, *Muziek waarin alles mogelijk is*, Parool 19 juli en Dagblad van het Noorden 23 juli

Hans Belder, *Rhapsody in Blue tussen Kralings groen*, AD Rotterdams Dagblad 21 juli

Frederike Berntsens, *Luidkeels kwetteren de vogels mee, Tropische concertlocatie geeft de muziek extra lading*,**** Trouw 22 juli

Lidy van der Spek, *Berlage Saxophone Quartet zeer enthousiast*, Leidsch Dagblad 29 juli

Lidy van der Spek, *Muziek mag meer gewicht in de schaal leggen*, Leidsch Dagblad 13 augustus

Van vier concerten (week 1, 3, 4 en 5) in Haren zijn op de website www.moorsmagazine.com uitgebreide recensies met foto's en You tube filmpjes verschenen. Op de website is ook een mooi archief te vinden van voorgaande edities van het festival, waar we graag nog even uit citeren:

Moors: *Het HortusFestival heeft altijd een paar bijzondere verrassingen in petto, stukken die je nergens anders hoort en die verrassen door hun buitengewone schoonheid.*

Met dit fenomenaal mooi opgebouwde slotconcert bewijst Maarten van Veen opnieuw dat het HortusFestival een van de leukste en interessantste klassieke muziekfestivals van Europa is. Want dit laatste concert laat ook weer zien dat de cyclus van zes concerten mooi is opgebouwd – het Hortus Festival is een mooi uitgebalanceerd festival waarvan je eigenlijk geen concert wil missen.

Erard Vleugel

Op iedere locatie is door hoofdsponsor Frits Janmaat gedurende de gehele periode van het festival een vleugel geplaatst van Maison Erard in Amsterdam. We betalen een bescheiden vergoeding voor gebruik en onderhoud van de vleugels en hebben zelf bijpassende pianokrukken aangeschaft.

Kaartverkoop

Dit jaar heeft de online kaartverkoop plaats gevonden via Ticketscript. Het grootste deel van de kaartverkoop is online gebeurd. Daarnaast blijkt dat veel bezoekers toch graag telefonisch boeken, zij maakten het geld direct over naar de festivalrekening of betaalden aan de kassa.

Naast de speciale acties worden per concert 20 kaartjes Early Bird tarief (10% korting) aangeboden om vooral in het begin de kaartverkoop te stimuleren..

Financiën

De fondswerving is dit jaar is gedaan door Ineke Smits. Voor het eerst deed de gemeente Utrecht niet mee, omdat via een nieuwe regeling er een maximum aan het aantal subsidiejaren zit.

Het blijkt dat subsidienten en particuliere fondsen die eerder het festival ondersteunden het festival trouw blijven, maar het heel moeilijk is nieuwe fondsen aan te boren. Nieuwe fondsen geven aan al te veel aanvragen te ontvangen. Het Fonds Podiumkunsten heeft het HortusFestival als podium in 2016 en 2017 weer in de Skip regeling opgenomen.

Met lagere bezoekersaantallen, minder subsidies en de concerten op nieuwe locaties is er dit jaar voor het eerst een tekort op de jaarlijkse begroting ontstaan.

Voor een deel is dit opgevangen door opgebouwde reserves.

Voor het financiële overzicht zie bijlage 2

De stichting heeft in 2016 de ANBI status verworven, zodat vanaf volgend jaar een donateursactie opgezet kan worden.

Interne organisatie

Verantwoordelijk voor de programmering en artistieke leiding van het festival is Maarten van Veen. Het programmaboekje is geschreven door Philip Leussink. De zakelijke leiding was dit jaar voor het laatst in handen van Erica Baud, Johannes Bosgra was verantwoordelijk voor marketing en publiciteit, daarbij ondersteund door de Nieuwsmakelaar. Amber Teterissa die vorig jaar met veel enthousiasme en vaardigheid het festival in goede banen leidde, heeft dit jaar zowel de uitvoerende productie als de kaartverkoop weer uitstekend geleid. In het bestuur van de stichting zijn een aantal wijzigingen opgetreden.

10 oktober 2016

Bestuur en leiding HortusFestival 2016

Joke 't Hart, Arianne van der Doelen en Johannes Bosgra, *bestuur*

Maarten van Veen, *artistieke leiding*

Erica Baud, *zakelijke leiding*